

Proiect “**VioGen – RoJust**” –

**acțiune strategică în scopul implementării efective a standardelor Consiliului
Europei privind drepturile omului.**

Proiectul VioGen - RoJust vizează îmbunătățirea măsurilor de protecție împotriva violenței domestice și a violenței de gen prin consolidarea capacității autorităților române de asigurare a implementării adecvate a cadrului legislativ privind protecția și nediscriminarea victimelor.

În vederea creșterii accesului specialiștilor la informații relevante în materia violenței domestice și a violenței de gen au fost traduse mai multe hotărâri reprezentative ale Curții Europene a Drepturilor Omului. Traducerea fiecărei hotărâri reprezintă o selecție a paragrafelor relevante privind faptele, încadrarea juridică a acestora, raționamentul CEDO și soluția pronunțată. Versiunile oficiale ale hotărârilor, în limbile în care au fost redactate pot fi consultate pe pagina de internet a CEDO: <https://hudoc.echr.coe.int/>.

Proiectul “VioGen - RoJust” este implementat de Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în calitate de Promotor al proiectului, în parteneriat cu: Centrul FILIA, Asociația TRANSCENA, Asociația ANAIS și Asociația GRADO. Proiectul beneficiază de un grant în valoare de aproximativ 732 de mii de euro oferit de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE în cadrul Programului Dezvoltare Locală, administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Conținutul acestui document nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE.

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.

Pentru informații suplimentare despre proiect, vă rugăm să accesați www.eeagrants.ro și www.frds.ro.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Traducere realizată de Asociația GRADO
Traducător: Simona-Teodora Săsarman

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A V-A

CAUZA LEVCHUK C. UCRAINEI

(Cererea nr. 17496/19)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

3 septembrie 2020

DEFINITIVĂ

3/12/2020

Art. 8 • Respectul pentru viața privată • Violența în familie • Obligația pozitivă de protecție • Respingerea cererii femeii de evacuare a fostului soț • Eșecul instanței interne de a efectua o analiză cuprinzătoare a situației și de a evalua riscul viitoarelor violențe psihologice și fizice manifestate față de reclamantă și copii • Expunerea la riscul de violență ulterioară în așteptarea procedurilor (peste doi ani la trei niveluri de jurisdicție) • Echilibrul echitabil nu a fost atins

Această hotărâre a devenit definitivă în temeiul articolului 44 § 2 din Convenție. Poate face obiectul unei revizuirii editoriale.

În cazul Levchuk împotriva Ucrainei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), într-o cameră compusă din:

Síofra O’Leary, președinte,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer,

Ganna Yudkivska,

Mărțiș Mits,

Lətif Hüseynov,

Anja Seibert-Fohr,

Mattias Guyomar, judecători,

și Victor Soloveytchik, greșier adjunct al secțiunii,

Având în vedere:

cererea (nr. 17496/19) îndreptată împotriva Ucrainei, prin care un cetățean ucrainean, doamna Iryna Mykolayivna Levchuk („reclamanta”), a sesizat Curtea la 20 martie 2019 în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

decizia de a comunica Guvernului ucrainean („Guvernul”) cererea;

decizia de a acorda prioritate cauzei în conformitate cu articolul 41 din Regulamentul Curții;

observațiile părților;

După ce a deliberat în camera de consiliu la 30 iunie 2020,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cauza se referă la presupusele încălcări ale articolelor 6, 8 și 13 din Convenție ca urmare a respingerii unei cereri de evacuare formulate de reclamantă împotriva fostului ei soț, deoarece acesta a supus-o în mod repetat la violență psihologică și fizică în prezența copiii lor minori.

FAPTELE

2. Reclamanta s-a născut în 1982 și locuiește în Rivne. Este înregistrată ca persoană cu handicap de gradul III și trăiește din pensia de invaliditate și din alocațiile pentru întreținerea copiilor. I s-a acordat asistență juridică și a fost reprezentată de doamna N.A. Bukhta, avocat care își desfășoară activitatea în Rivne.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul său, domnul I. Lishchyna.
4. Faptele cauzei, așa cum au fost prezentate de părți, pot fi rezumate după cum urmează:
5. În 2002, reclamanta a născut un fiu.
6. La 26 mai 2006 reclamanta s-a căsătorit cu O.L. Cuplul s-a mutat într-un apartament din Rivne, deținut în comun de O.L. și de mama acestuia.
7. În ianuarie 2007 reclamanta și O.L. a avut tripleți (trei fete).
8. Având în vedere nașterea multiplă, în februarie 2008 Consiliul Local Rivne le-a oferit reclamantei și lui O.L. o locuință socială – un apartament pe care să-l ocupe în calitate de chiriași protejați, împreună cu tripleții lor și fiul reclamantei.
9. Potrivit reclamantei, relația conjugală s-a deteriorat treptat pe fondul abuzului de alcool al soțului ei, care a început să provoace conflicte verbale, să o hărțuiască și să o amenințe pe ea și pe copii și, uneori să recurgă la violență fizică împotriva ei atunci când se afla în stare de ebrietate. În repetate rânduri, reclamantei i-a fost atât de frică de izbucnirile violente ale lui O.L., încât a fugit de acasă și a locuit la rude sau cunoștințe pentru diferite perioade de timp.
10. La 18 martie 2009, biroul medico-legal din Rivne a confirmat că reclamanta avea nasul rupt și hemoragii în jurul ochilor. Potrivit reclamantei aceste leziuni erau rezultatul unuia dintre conflictele acesteia cu O.L. Din dosarul cauzei reiese că acest incident nu a generat nicio procedură formală de urmărire.
11. La 13 ianuarie 2011, o cunoștință de-a reclamantei, S.L., a depus o plângere la poliția din Rivne, informând că O.L. o lovise pe reclamantă în timpul unei dispute desfășurate acasă. Polițiștii au refuzat să inițieze urmărirea penală, pe motiv că acțiunile lui O.L. nu puteau fi probate prin existența unui corp delict. Această decizie nu a fost atacată prin recurs.
12. În aprilie 2015, reclamanta a introdus o acțiune civilă, reclamând că O.L. nu contribuise la satisfacerea nevoilor financiare ale copiilor lor.
13. În iunie 2015, Tribunalul din Rivne a emis o hotărâre prin care a stabilit cuantumul pensiei alimentare pe care pârâtul trebuia să o plătească reclamantei pentru creșterea copiilor.
14. La 10 iunie 2015, reclamanta a depus o plângere penală la poliție, prin care aducea la cunoștință faptul că la 31 mai 2015, în jurul orei 21.00., O.L. o lovise cu piciorul în timpul unei dispute care se desfășurase acasă.
15. La data de 11 iunie 2015 au fost inițiate proceduri penale împotriva lui O.L. în temeiul articolului 125 din Codul penal („CP”), în legătură cu presupusa agresiune asupra reclamantei.
16. La 16 iunie 2015, biroul regional de criminalistică Rivne a confirmat că reclamanta avea o hemoragie subcutanată pe coapsa dreaptă.

17. La 23 septembrie 2015, căsătoria dintre reclamantă și O.L. a fost desfăcută. Custodia tuturor copiilor a fost acordată reclamantei. După divorț, O.L. a continuat să locuiască în același apartament, împreună cu toți membrii familiei.

18. La 16 octombrie 2015, poliția din Rivne a clasat procesul penal care fusese inițiat împotriva lui O.L. în iunie, deoarece reclamanta își retrăsese plângerea. În decizia relevantă se menționa că, deși aparent comportamentul lui O.L. intra în domeniul de aplicare al articolului 125 din CP, având în vedere decizia reclamantei de a nu da curs plângerii sale în calitate de parte vătămată, materialul cauzei avea să fie trimis unui alt departament de poliție, pentru a hotărî dacă O.L. ar fi trebuit să fie acuzat de o infracțiune administrativă. Se pare că nu a fost luată nicio altă decizie cu privire la acest incident.

19. La 11 noiembrie 2015, reclamanta a depus o plângere la poliția din Rivne referitoare la neplata pensiei alimtare de către O.L. Aceasta a prezentat o adeverință de la Serviciul Executorilor Judecătorești de Stat în care se indica faptul că O.L. avea șapte luni restante la plata acestor sume. Ea a susținut că, deși O.L. era în mod oficial șomer, în realitate lucrase în mod regulat în diferite locuri și își ascundea veniturile. La aceeași dată a fost deschisă urmărirea penală în acest caz.

20. Interogat de poliție (în decembrie 2015), O.L. a recunoscut că nu plătise întreținere pentru copii. A explicat că nu a putut efectua plățile datorate deoarece era șomer și nu avea venituri. Acesta i-a asigurat pe ofițerii de poliție că avea să plătească restanțele odată ce și-ar fi găsit o sursă de venit și ar fi obținut mijloacele necesare. Se pare că procedurile împotriva lui O.L. au fost ulterior fie închise, fie abandonate.

21. La 23 noiembrie 2015 și 2 februarie 2016, reclamanta a făcut apeluri la poliție, plângându-se că O.L. o hărțuia și o maltrata la ei acasă. Ca răspuns, autoritățile de poliție au descins la apartamentul în care locuiau reclamanta și O.L. și au purtat conversații preventive cu O.L..

22. La 23 februarie 2016, reclamanta a făcut un apel la poliție, plângându-se că O.L. se comporta agresiv sub influența alcoolului.

23. La 12 martie 2016, reclamanta a mai făcut un apel la poliție, plângându-se că soțul ei o hărțuise. În urma acestui apel, ofițerii de poliție s-au prezentat din nou la locuința reclamantei și i-au dat un nou avertisment oral lui O.L., după cum se arată într-un proces-verbal al poliției din 16 martie 2016.

24. La 18 martie 2016, șeful poliției din Rivne a decis că acțiunile lui O.L. din 23 februarie 2016 (insultarea și amenințarea reclamantei, precum și perforarea unei pături cu un cuțit) puteau fi catalogate drept hărțuire psihologică. O.L. a fost acuzat de infracțiunea administrativă de violență în familie, în temeiul articolului 173-2 din Codul Contravențiilor cu caracter Administrativ („CCA”) și cazul a fost trimis Tribunalului din Rivne. Se pare că nu a fost luată nicio altă decizie cu privire la acest raport al poliției.

25. La 14 martie 2016, reclamanta s-a plâns serviciului municipal de asistență pentru familie, copii și tineri din Rivne („serviciul de protecție a familiei”) că soțul ei acționase frecvent în mod abuziv sub influența alcoolului și le-a solicitat ajutorul pentru a găsi o soluție coerentă.

26. Între 14 și 22 martie 2016, un grup de lucrători din serviciul de asistență familială a efectuat o evaluare a nevoilor familiei reclamantei, ocazie cu care i-au vizitat apartamentul și i-au intervievat pe copii. Potrivit înregistrărilor interviului, una dintre fete a declarat că își iubea ambii părinți, dar era foarte stresată când tatăl ei venea beat acasă și iniția certuri cu mama ei. O altă fată a declarat că nu avea niciun respect pentru tatăl ei și ura când acesta venea beat acasă. A treia fată a declarat că își iubea mama și a încercat să evite să vorbească despre tatăl ei. Potrivit înregistrărilor ulterioare, asistenții sociali nu au putut să-l interogheze pe O.L., deoarece acesta nu se aflase acasă în timpul vizitelor lor. Încercările lor de a stabili o întâlnire separată cu el au eșuat, deoarece acesta fie nu a răspuns la telefon, fie a refuzat să se întâlnească cu asistenții sociali, spunând că este foarte ocupat la serviciu. În urma evaluării, serviciul de asistență socială a întocmit un raport prin care se indica faptul că în general copiilor li se oferiseră condițiile adecvate pentru creștere. Cu toate acestea, tatăl lor își neglijase responsabilitățile parentale și se angaja în certuri violente cu mama, ceea ce reprezenta un factor intimidant și stresant pentru copii. Reclamantei i s-a oferit sprijin de consiliere, pe care acesta l-a refuzat.

27. La 24 martie 2016, serviciul de asistență familială a solicitat poliției să urmărească situația familială a reclamantei, și anume să aibă o discuție preventivă cu O.L. și să stabilească dacă existau motive pentru a-l urmări penal pentru violență în familie.

28. La 5 aprilie 2016, un inspector de poliție căruia i-a fost încredințată această sarcină a raportat că nu a reușit să îl contacteze pe O.L. pentru a programa o întâlnire.

29. În aprilie 2016, membrii personalului de la școala primară a tripleților – directorul, psihologul școlar și profesoara fetelor – au raportat serviciului de asistență socială că fetele se integraseră în general bine în viața lor școlară și socială. Cu toate acestea, mediul lor familial era stresant. Fetele au raportat că părinții lor se certau des. Aveau parte de o relație bună și de încredere cu mama lor și rudele maternе. În privința tatălui, au raportat că aveau dificultăți în a avea încredere în el și simțeau că adesea acorda prea puțină atenție problemelor lor. Îl vedeau în mod regulat sub influența alcoolului și le era frică de el când era în această stare și de comportamentul lui imprevizibil și uneori violent. Membrii personalului nu cunoșteau niciun incident în care fetele fuseseră agresate fizic de tatăl lor. Cu toate acestea, considerau că atitudinea lui dezinteresată la care se adăugau izbucnirile agresive față de mamă, făceau ca fetele să fie victime ale „relelor tratamente psihologice”.

30. La 13 aprilie 2016, reclamanta a depus o nouă plângere la poliție, susținând că în jurul orei 22.00. la acea dată O.L. avusese un nou episod de violență: o înjurase, o amenințase și o împinsese.

31. La 18 aprilie 2016, biroul regional medico-legal din Rivne a confirmat că reclamanta avea hemoragii la încheietura mâinii, pe brațul și piciorul drept și o entorsă de aponevroză la piciorul drept.

32. La 5 iulie 2016, Tribunalul din Rivne l-a găsit pe O.L. vinovat de un act de violență în familie în sensul articolului 173-2 din CCA, legat de incidentul din 13 aprilie 2016. O.L., care a participat la audiere, a recunoscut că se făcea vinovat de infracțiunea în cauză. Instanța a mai decis că O.L. putea fi exonerat de răspunderea formală pentru infracțiune și a primit doar o mustrare orală, având în vedere faptul că reclamanta ceruse acest lucru, întrucât părțile își soluționaseră deja diferendele.

33. Între timp, la 22 iunie 2016, reclamanta a inițiat o acțiune civilă la Tribunalul din Rivne, pentru a-l evacua pe O.L. din apartamentul în care locuiau. Referindu-se la articolul 116 din Codul Locuinței, ea a susținut că îi era imposibil să locuiască împreună, întrucât acesta făcea în mod sistematic abuz de alcool, o maltrata, o amenința și îi hărțuia pe ea și pe copii, nerespectându-le interesele și având izbucniri violente. Dacă ar fi continuat să locuiască împreună, ar fi însemnat că ea și copiii ei, care erau minori, ar fi fost expuși constant riscului de a fi supuși hărțuirii psihologice și violenței fizice. Reclamanta a mai susținut că evacuarea nu l-ar fi pus pe O.L. într-o situație precară, întrucât el și mama lui dețineau un apartament în același oraș.

34. În timpul audierilor privind cererea de evacuare, trei martori (sora reclamantei și doi prieteni) care au fost audiați de instanță, au confirmat versiunea reclamantei și au depus mărturie că O.L. făcea abuz de alcool și le aplica rele tratamente fostei soții și copiilor. În schimb, alți trei martori (fratele lui O.L. și două persoane care erau fie prieteni, fie rude ale acestuia) au sugerat că certurile fuseseră provocate de reclamantă, care dorea să scape de O.L. pentru a dobândi controlul deplin al apartamentului. Acești martori au mai susținut că O.L. ținea la copii și era un tată grijuliu.

35. În susținerea cauzei sale, O.L. a trimis și două recomandări privind caracterul său. Prima era de la organismul de gestionare al imobilului în care se afla apartamentul pe care îl împărțea cu reclamanta. Această recomandare specifica faptul că nu fusese depusă niciodată vreo plângere împotriva lui de către niciun rezident al clădirii. A doua recomandare era de la o societate cu răspundere limitată numită R., care preciza că O.L., unul dintre contractorii lor independenți, era foarte apreciat în calitate de muncitor în construcții sânguincios și un bun membru de echipă.

36. Reclamanta a prezentat documente cu privire la toate plângerile sale anterioare de hărțuire și violență, precum și un nou certificat de la Serviciul Executorilor Judecătorești din care rezulta că O.L. avea la momentul faptelor optsprezece luni restante la plata pensiei de întreținere a copiilor.

37. La 4 aprilie 2017, Tribunalul din Rivne a admis cererea reclamantei și a dispus evacuarea lui O.L. În hotărârea sa, instanța a reținut, în special, următoarele:

„... Instanța, audiind [părțile și reprezentanții acestora], [și] martorii [...], [și] examinând probele scrise, a ajuns la următoarele [concluzii]:

...

... pârâtul abuzează de alcool, creează în mod constant scene și provoacă certuri, [și] o intimidează pe [reclamantă] în prezența copiilor. [Pârâtul] se comportă agresiv [și] amenință reclamanta cu violență fizică. [Reclamanta], împreună cu copiii ei, care sunt minori, a fost uneori forțată să doarmă acasă la cunoscuți, întrucât i-a fost frică să rămână în apartament cu pârâtul. Reclamanta a făcut apel în repetate rânduri la organele de drept pentru apărarea drepturilor sale și ale copiilor ei minori. ... Pârâtul a fost supus ... unei măsuri de corectare a comportamentului său sub formă de discuții preventive și avertismente privind caracterul inacceptabil al violenței domestice, iar o decizie a Tribunalului din Rivne din 5 iulie 2016 l-a găsit vinovat de săvârșirea unei infracțiuni cu caracter administrativ, în temeiul articolului 173-2 [al CCA]. Pârâtul a mai fost urmărit penal în temeiul art. 125 [CP] pentru infracțiunea de a fi provocat vătămarea ușoară a reclamantei.

Măsurile de mai sus pentru corectarea comportamentului [pârâtului] nu au avut rezultatul dorit...”

38. O.L. a făcut apel. El a susținut că reclamanta provocase certuri pentru a-l separa de copii și a obține beneficii pecuniare de pe urma apartamentului. Din același motiv, ea exagerase situația și depusese plângeri ofensatoare care conțineau acuzații ce nu erau susținute de probe. În plus, articolul 116 din Codul locuinței prevedea evacuarea unui rezident a cărui abatere era sistematică, în cazul în care măsurile mai puțin stricte în ceea ce privește acel rezident se dovediseră ineficiente. În cazul său, nu existau dovezi de abatere sistematică și mai mulți martori depuseseră mărturie în favoarea lui. Deși era adevărat că avuseseră loc ocazional certuri, toate dovezile împotriva lui se refereau fie la anul 2011, fie la anii 2015-16. Nu fusese furnizată nicio dovadă nouă a vreunei disensiuni între el și fosta lui soție. În privința apartamentului al cărui co-proprietar era, acela era ocupat de mama sa și de familia fratelui său și, prin urmare, O.L. nu putea să se mute acolo.

39. La 14 iunie 2017, Curtea Regională de Apel din Rivne a casat hotărârea Tribunalului Local și a respins cererea reclamantei, constatând că nu exista niciun temei pentru aplicarea unei măsuri atât de radicale precum evacuarea și că nu fuseseră îndeplinite condițiile impuse de articolul 116 din Codul Locuinței. Partea relevantă a hotărârii instanței este următoarea:

„Din dosarul cauzei reiese că, în mai multe rânduri, reclamanta a chemat poliția la domiciliul ei și a afirmat că ea și membri familiei ei ar fi fost victimele faptelor ilegale comise de inculpat; cu toate acestea, nu a fost demonstrat că [O.L.] a încălcat în mod sistematic regulile privind conviețuirea și a fost considerat responsabil [pentru aceasta].

...

Formularea față de autoritățile competente a unor plângeri privind încălcarea normelor privind conviețuirea, fără ca aceste autorități să aplice măsuri pentru a corecta comportamentul părții [vinovate] în cauză, nu constituie în sine un motiv de evacuare.

După ce a evaluat fiecare probă separat și împreună, completul de judecată concluzionează că probele furnizate de părți demonstrează existența unor relații ostile, conflictuale între foștii soți.

În asemenea împrejurări, completul de judecată consideră că motivele aplicării unei măsuri atât de extreme precum evacuarea în privința inculpatului sunt insuficiente. Totodată, completul de judecată consideră necesar să-l avertizeze pe [O.L.] că trebuie să-și schimbe atitudinea față de regulile de conviețuire cu membrii familiei [după divorț]. ...”

40. Reclamanta a formulat recurs. În special, aceasta a susținut că O.L. fusese deja găsit vinovat de violență în familie în cadrul procedurilor administrative și fusese urmărit penal în temeiul articolului 125 din CP pentru infracțiunea penală de agresiune împotriva ei. Ea a susținut că O.L. nu își corectase comportamentul sau atitudinea și faptul că locuia cu el o expunea pe ea și pe copii la un risc considerabil de hărțuire și violență. De asemenea, ea a reiterat că pârâțul avea o altă locuință disponibilă.

41. La 20 august 2018, Curtea Supremă a respins recursul reclamantei în chestiuni de drept, susținând concluziile Curții de Apel.

42. La 11 octombrie 2018, această decizie a fost trimisă reclamantei prin poștă.

43. La 28 mai 2019, reclamanta, O.L., fiicelor lor și fiul reclamantei au primit dreptul de proprietate asupra apartamentului familial în cadrul sistemului național care permite chiriașilor protejați să devină proprietari ai reședințelor lor.

44. În prezent, toți încă împart apartamentul.

45. În decembrie 2019, reclamanta a depus o nouă plângere penală împotriva lui O.L. referitoare la o nouă ieșire de violență.

46. La 26 noiembrie 2019, reclamanta a inițiat și o procedură cu scopul privării lui O.L. de drepturile sale părintești asupra tripleților lor, susținând că le neglijase în mod sistematic nevoile și nu plătise pensie alimentară pentru acestea. Aceste proceduri sunt în prezent în desfășurare.

CADRUL LEGAL RELEVANT

I. LEGEA INTERNĂ RELEVANTĂ

(...)

II. MATERIAL INTERNAȚIONAL RELEVANT

(...)

III. MATERIAL REFERITOR LA VIOLENȚA ÎMPOTRIVA FEMEILOR DIN UCRAINA

(...)

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

62. Reclamanta s-a plâns că refuzul instanțelor interne de a dispune evacuarea lui O.L. a expus-o pe ea și pe copiii ei la riscuri continue de hărțuire și violență. Ea a invocat articolul 8 din Convenție, a cărui parte relevantă are următorul cuprins:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a locuinței și a corespondenței sale. ...”

A. Admisibilitate

63. Guvernul nu a ridicat nicio obiecție cu privire la admisibilitatea prezentei plângeri.

64. Curtea observă că această plângere nu este în mod vădit nefondată și nici inadmisibilă din orice alte motive enumerate la articolul 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

(a) Reclamanta

(i) Informații privind violența pe bază pe gen în Ucraina

65. Reclamanta a susținut că problema violenței domestice era răspândită în societatea ucraineană, care manifesta o toleranță ridicată față de acest fenomen.

66. Ea a menționat că, potrivit sondajului din 2014 realizat de GfK analytics la cererea Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (FNUF), una din cinci femei ucrainene cu vârsta cuprinsă între cincisprezece și patruzeci și nouă de ani (19%) suferise violență fizică. Aproximativ jumătate dintre victimele violenței fizice (9%) fuseseră victimele violenței fizice cel puțin o dată în cele douăsprezece luni premergătoare sondajului.

67. Potrivit Centrului de presă al Poliției Naționale, în 2018 poliția ucraineană a primit 89,5 mii de plângeri de violență domestică din partea femeilor.

68. Potrivit Registrului unificat de stat al hotărârilor judecătorești, în perioada ianuarie – august 2019 au fost pronunțate hotărâri judecătorești în cincizeci și opt de dosare penale privind violența domestică. În douăzeci și trei dintre aceste cazuri, instanțele au aprobat un acord de împăcare între victimă și acuzat. În cele treizeci și cinci de cauze rămase, instanțele s-au pronunțat pe fond, impunând următoarele pedepse: închisoare (două cauze); eliberare condiționată (cinci cazuri); restrângerea libertății sau detenție pe termen scurt (șapte cazuri); și muncă în serviciul comunității (douăzeci de cazuri). În practică, în marea majoritate a cazurilor,

făptuitorului i s-a permis să „își ispășească pedeapsa” la domiciliu, unde avea posibilitatea de a intra în contact strâns cu victima, care rămânea expusă riscului de violență ulterioară.

(ii) Observații referitoare la situația personală a solicitantei

69. Reclamanta a susținut că a suferit scene de beție și izbucniri de violență din partea lui O.L. mulți ani înainte de a decide să solicite evacuarea sa și a făcut acest lucru numai după ce avertismentele și alte măsuri luate de autorități ca răspuns la incidente individuale, nu au adus rezultate tangibile. Ea a susținut că în anumite ocazii și-a retras plângerile împotriva lui O.L. sub presiune; autoritățile nu doriseră să investigheze plângerile ei și o convinseseră că era în interesul ei să se împace cu fostul soț și să închidă cazul.

70. Cu toate acestea, întrucât incidentele violente au persistat, în cele din urmă reclamanta a fost forțată să solicite evacuarea lui O.L., deoarece aceasta fusese singura modalitate eficientă de a proteja siguranța și drepturile sale și ale copiilor ei. Reclamanta a susținut că, în cazul ei, instanțele naționale nu au reușit să găsească un echilibru just între interesele ei și ale copiilor ei, pe de o parte, și cele ale fostului ei soț, pe de altă parte. În particular, instanțele adoptaseră o abordare excesiv de formalistă când stabiliseră dacă abaterea lui O.L. fusese sistematică și atunci când ignoraseră importanța avertismentelor și a altor măsuri emise de autorități pentru a combate izbucnirile sale violente. De asemenea, nu ținuseră cont de faptul că O.L. era coproprietarul altei reședințe și că ea era o femeie cu dizabilități și mamă singură, având custodia exclusivă a patru copii. Reclamanta a subliniat că apartamentul în litigiu fusese de fapt oferit de autoritățile municipale în beneficiul copiilor, în primul rând, iar interesul acestora de a crește într-un mediu sigur și protejat era primordial în cazul ei.

71. În continuare, reclamanta a precizat că le era recunoscătoare autorităților municipale pentru că le oferiseră ei și copiilor posibilitatea de a deveni proprietarii apartamentului în litigiu, în 2019. Cu toate acestea, ea nu consimțise de bunăvoie în privița împărțirii dreptului de proprietate asupra apartamentului cu O.L. Întrucât cererea ei de evacuare nu fusese admisă și fostul ei soț rămăsese rezident legal al apartamentului, potrivit legii, nu existase nicio modalitate de a obține proprietatea asupra apartamentului fără participarea lui.

72. Reclamanta a susținut, de asemenea, că i-au trebuit aproximativ doi ani pentru a-și susține cererea de evacuare în fața instanțelor naționale. Eventuala respingere a acestei cereri, după un efort atât de susținut din partea ei, îi dăduse lui O.L. un sentiment de impunitate totală și o expuse pe ea și pe copii la un risc și mai mare de hărțuire psihologică repetată și amenințare cu agresiuni fizice. În acest sens, reclamanta a remarcat că, în cele din urmă, a fost obligată să depună o nouă plângere penală împotriva sa și să inițieze o acțiune pentru privarea lui de autoritatea părintească. Aceste proceduri erau în desfășurare la momentul în care ea și-a prezentat observațiile.

(b) Guvernul

73. Guvernul a susținut că nu a existat o încălcare a obligației sale pozitive în temeiul articolului 8 din Convenție în ceea ce privește reclamanta. Acesta a considerat că autoritățile interne luaseră toate măsurile necesare pentru a-i proteja pe ea și pe copiii ei de violența domestică.

74. În mod particular poliția și serviciile sociale răspuseseră prompt la plângerile reclamantei cu privire la izbucnirile violente ale lui O.L. prin inițierea de acțiuni, emiterea de avertismente și oferirea de sprijin de consiliere. Guvernul a observat că reclamanta însăși nu se plânsese Curții cu privire la răspunsul acestor autorități la acuzațiile sale de violență domestică, fapt care, în opinia lor, reprezentase recunoașterea eficacității răspunsului respectiv. Mai mult, reclamanta însăși a solicitat în repetate rânduri eliberarea lui O.L. de răspundere, și-a retras plângerile și a respins o ofertă de consiliere psihologică, împiedicând astfel autoritățile competente să-și exercite puterea de constrângere.

75. În orice caz, chiar și presupunând că în pofida celor de mai sus, exista și o obligație pozitivă a statului de a aplica o despăgubire civilă, această obligație fusese îndeplinită în mod corespunzător. Articolul 116 din Codul Locuinței, în temeiul căruia reclamanta și-a depus cererea de evacuare împotriva O.L., fusese, în principiu, o cale de atac adecvată în cazul ei. Reclamanta nu avusese câștig de cauză în procedurile interne deoarece nu își prezentase cazul pe baza faptelor. În special, aceasta nu a demonstrat că O.L. se făcuse vinovat în mod consecvent și iremediabil de o conduită inadecvată de o asemenea severitate, încât reclamantei să-i fie imposibil să împartă un apartament cu el. Prin urmare, aceasta nu îndeplinesc condițiile stabilite de lege pentru punerea în mișcare a mecanismului de evacuare și Curtea de Apel echilibrase în mod corect interesele celor două părți.

76. Guvernul a mai reținut că după încheierea procedurii de evacuare, reclamanta, O.L. și copiii lor au depus o cerere comună la municipalitate pentru a li se atribui proprietatea asupra apartamentului în litigiu. În opinia Guvernului, cooperarea reclamantei cu O.L. în această privință a reprezentat o altă dovadă că aceștia nu îi era în mod obiectiv imposibilă conviețuirea lui O.L.

2. Motivarea Curții

77. Curtea notează de la început că, după cum a observat Guvernul, reclamanta din prezenta cauză nu se plânge de calitatea răspunsului general al autorităților naționale la plângerile sale de violență în familie. Ea reclamă doar că instanțele interne au refuzat să dispună evacuarea fostului ei soț, susținând că acest refuz a expus-o pe ea și pe copiii ei minori la riscul unei victimizări suplimentare de către acesta (comparație și contrast cu *B. împotriva Republicii Moldova*, nr. 61382/09, §§ 31 și 62, 16 iulie 2013). Prin urmare, Curtea nu este chemată în prezenta cauză să examineze calitatea cadrului legislativ și administrativ aplicabil în general. Se va concentra în esență pe răspunsul instanțelor civile la cererea de evacuare a reclamantei, chiar dacă pe fondul unor plângeri succesive de violență domestică a căror existență nu este contestată.

78. Curtea reiterează că problema violenței domestice, care poate lua diferite forme – de la agresiune fizică la abuz sexual, economic, emoțional sau verbal – transcende circumstanțele unui caz individual. Este o problemă generală care afectează, într-o măsură diferită, toate statele membre și care nu ajunge întotdeauna să fie cunoscută, deoarece deseori are loc în cadrul relațiilor personale sau în cercuri închise (*Volodina*, citată mai sus, § 71). În timp ce acest fenomen poate afecta cel mai frecvent femeile, Curtea recunoaște că bărbații pot fi, de asemenea, victimele violenței domestice și, într-adevăr, și copiii sunt adesea victimele acesteia, direct sau indirect. În consecință, Curtea va ține cont de gravitatea problemei în discuție atunci când examinează prezenta cauză (a se vedea *Opuz împotriva Turciei*, nr. 33401/02, § 132, CEDO 2009).

79. În diferite cauze, în funcție de circumstanțele individuale ale acestora, Curtea a abordat anterior problema violenței domestice în temeiul articolelor 2, 3, 8 și 14 din Convenție (a se vedea, în special, *Talpis împotriva Italiei*, nr. 41237/14, § 100, 2 martie 2017). În toate aceste cauze, Curtea a stabilit că autoritățile au obligația pozitivă în temeiul Convenției de a institui și aplica un cadru legal adecvat care să ofere protecție efectivă împotriva actelor de violență în familie (a se vedea, printre alte autorități, *Bevacqua și S. împotriva Bulgariei*, nr. 71127/01, § 65, 12 iunie 2008; *A. împotriva Croației*, nr. 55164/08, § 60, 14 octombrie 2010 și *Hajduová împotriva Slovaciei*, nr. 2660/03, § 46, 30 noiembrie 2010).

80. În această privință, Curtea a reținut, în special, că atunci când o persoană face o afirmație credibilă că ar fi fost supusă unor acte repetate de violență domestică, oricât de banale ar fi incidentele izolate, autorităților interne le revine sarcina să evalueze situația în mod global, inclusiv riscul ca incidente similare să se repete (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Irina Smirnova împotriva Ucrainei*, nr. 1870/05, §§ 71 și 89, 13 octombrie 2016). Printre altele, această evaluare ar trebui să țină seama în mod corespunzător de vulnerabilitatea particulară a victimelor – care sunt adesea dependente de agresorii lor din punct de vedere emoțional, economic sau de altă natură – și de efectul psihologic pe care riscul de hărțuire, intimidare și violență repetată îl poate avea asupra vieții lor de zi cu zi (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Hajduová*, citată mai sus, § 46 și *Irina Smirnova*, *ibid.*). În cazul în care se stabilește că o anumită persoană a fost vizată în mod sistematic și este probabil să fie abuzată în viitor, în afară de răspunsurile la incidente specifice, autoritățile pot avea obligația de a pune în aplicare o acțiune adecvată de natură generală pentru a combate problema de bază și a preveni viitoare rele tratamente (a se vedea *Dordevic împotriva Croației*, nr. 41526/10, §§ 92-93 și 147-49, CEDO 2012; și *Irina Smirnova*, citată mai sus, *ibid.*).

81. Reclamanta din prezenta cauză a făcut afirmații credibile conform cărora, pe o perioadă îndelungată de timp ar fi fost expusă la agresiuni fizice, intimidări și amenințări din partea lui O.L., fostul ei soț, care este în continuare colocatarul acesteia. Evenimentele respective i-au afectat integritatea fizică și psihică și, prin urmare, țin de sfera vieții private în sensul articolului 8 din Convenție (a se compara cu *Hajduova*, citată mai sus, § 49; *Eremia împotriva Republicii Moldova*, nr. 3564). /11, § 73, 28 mai 2013 și *B. împotriva Moldovei*, citată mai sus, § 71).

Agresiunile au afectat, de asemenea, dreptul reclamantei de a se bucura de o locuință lipsită de conflicte violente, protejat și de articolul 8 (a se vedea, în special, *Kalucza împotriva Ungariei*, nr. 57693/10, § 59, 24 aprilie 2012).

82. Curtea ia act de faptul că autoritățile, care cunoșteau bine situația, au intervenit în incidente individuale în mai multe rânduri. Mai observă că reclamanta, care a considerat că aceste măsuri nu au rezolvat situația, a introdus o acțiune civilă în temeiul articolului 116 din Codul Locuinței, care prevede posibilitatea de a evacua chiriașii din locuințe sociale pentru comportament necorespunzător sistematic. Având în vedere faptele particulare ale prezentei cauze, formularea articolului 116 și explicațiile Guvernului, Curtea consideră că această cale de atac civilă ar fi putut, în principiu, să remedieze esența plângerii reclamantei, deși nu este evident că, spre deosebire de ordinul de restricție, aceasta ar putea fi eficientă în situații de urgență (a se compara și contrasta cu *Irina Smirnova*, citată mai sus, §§ 95-99).

83. Curtea observă, de asemenea, că Tribunalul din Rivne, care a examinat cererea reclamantei în primă instanță, a hotărât în favoarea ei. Ulterior, hotărârea de mai sus a fost anulată în cadrul procedurii de recurs, în esență pe motiv că evacuarea lui O.L. ar fi constituit o încălcare disproporționată a dreptului său de a-i fi respectată locuința (a se vedea paragraful 37 de mai sus). Prin urmare, principala problemă pentru Curte în prezenta cauză este de a determina dacă această hotărâre a realizat un echilibru just între interesele concurente în joc (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Pfeifer împotriva Austriei*, nr. 12556/03, § 38, 15 noiembrie 2007, și *B. împotriva Moldovei*, citată mai sus, § 73). În acest moment, Curtea reamintește faptul că sarcina de a rezolva problemele de interpretare a legislației interne le revine în primul rând instanțelor naționale, iar Curtea nu este în măsură să li se substituie în această chestiune (a se vedea *Söderman, Söderman împotriva Suediei* [GC], nr.5786/08, § 102, CEDO 2013, și *Bălșan împotriva României*, nr.49645/09, § 67, 23 mai 2017). Cu toate acestea, deși acordă un respect considerabil instanțelor naționale în alegerea măsurilor adecvate, Curtea este obligată să revizuiască concluziile acestora din punctul de vedere al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Valiuliene împotriva Lituaniei*, nr. 33234/07, § 76), 26 martie 2013).

84. Curtea a specificat mai devreme în jurisprudența sa că evacuarea este cea mai extremă măsură de amestec în dreptul cuiva la respectarea locuinței, garantat de articolul 8 din Convenție (a se vedea, printre alte autorități, *Kryvitska și Kryvitskyy împotriva Ucrainei*, nr. 30856/03, § 41, 2 decembrie 2010). Totuși, a mai afirmat că amestecul autorităților naționale în drepturile individuale în temeiul articolului 8 ar putea fi necesar pentru a proteja sănătatea și drepturile celorlalți (a se vedea, printre alte autorități, *mutatis mutandis*, *Opuz*, citată mai sus, § 144; *Eremia*, citată mai sus, § 52; și *Volodina*, citată mai sus, § 86). Mai mult, în contextul articolului 2, Curtea a observat că, în cazurile de violență în familie, drepturile făptașilor nu pot fi puse mai presus decât drepturile victimelor, în special dreptul la integritatea fizică și psihică (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Opuz*, citată mai sus, § 147, și *Talpis*, citată mai sus, § 123).

85. Având în vedere argumentul Guvernului potrivit căruia articolul 116 din Codul Locuinței constituie, în principiu, o cale de atac efectivă pentru plângerea reclamantei, în prezenta cauză,

din perspectiva Convenției, instanțele naționale fiind confruntate cu afirmațiile reclamantei conform cărora O.L. ar fi avut în mod repetat ieșiri violente în timpul discuțiilor în familie, erau obligate, în contextul cererii de evacuare introduse în temeiul prevederii menționate mai sus, să evalueze credibilitatea declarațiilor sale și riscul unor violențe viitoare, în cazul în care părțile continuau să locuiască sub același acoperiș. Din materialele prezentate Curții nu reiese efectuarea unei evaluări cuprinzătoare a acestor elemente de către Curtea de Apel sau Curtea Supremă.

86. În special, după cum reiese din hotărârea Curții de Apel, aceasta a recunoscut că avuseseră loc într-adevăr anumite abateri și chiar a considerat că este oportun să „îl avertizeze [pe O.L.] că trebuia să-și schimbe atitudinea...” (a se vedea paragraful 39 de mai sus).). Cu toate acestea, deși împotriva lui O.L s-au deschis acțiuni penale și administrative ca urmare a agresiunilor fizice aduse reclamantei și deși autoritățile de poliție au purtat „discuții preventive” cu acesta și au emis „avertismente” în mai multe rânduri, atunci când instanța a fost sesizată despre cererea de evacuare, a constatat că „nu fusese demonstrată că [O.L. a] încălcase în mod sistematic regulile privind conviețuirea” (a se vedea paragraful 39 de mai sus; a se compara cu *B. împotriva Moldovei*, citată mai sus, § 74). Curtea reiterează în acest moment că, atunci când autoritățile interne se confruntă cu afirmații credibile de violență domestică, acestora le revine sarcina de a evalua situația în ansamblu, inclusiv riscul de violență viitoare. După cum reiese din rapoartele asistenților sociali și ale poliției, O.L. s-a sustras în mod repetat eforturile acestora de a discuta situația cu el în încercarea de a găsi o soluție adecvată și de a preveni riscul unor noi ieșiri violente (a se vedea paragrafele 26 și 28 de mai sus). Curtea de Apel nu pare să fi luat în considerare acest lucru și să încerce să analizeze dacă exista riscul de repetare a comportamentului violent.

87. Hotărârea Curții de Apel s-a referit în primul rând la faptul că O.L. nu fusese niciodată supus unei sancțiuni oficiale, fără a încerca să analizeze motivele care stăteau la baza acestui fapt, inclusiv cazurile în care autoritățile nu urmăriseră incidentele raportate (a se vedea paragrafele 10, 11, 18 și 24 de mai sus) sau în care reclamanta își retrăsese plângerile referitoare la fapte care ar fi putut constitui infracțiuni grave (a se vedea paragrafele 18 și 32 de mai sus). Curtea reține în acest moment că, din cauza specificității violenței domestice, retragerea plângerilor de către victime este un fenomen recurent (a se vedea, în special, *Opuz*, citată mai sus, §§ 138-39; *Volodina*, citată mai sus, § 99; și *B. împotriva Moldovei*, citată mai sus, § 54). Curtea consideră că retragerea unei plângeri nu ar trebui să scutească autoritățile naționale de obligația de a evalua gravitatea situației în vederea găsirii unei soluții adecvate. În plus, încrederea automată în faptul că presupusele victime și-au retras plângerea din motive valide, fără o analiză cuprinzătoare a riscurilor cu care continuă să trăiască, este incompatibilă cu datoria statelor de a lua în considerare vulnerabilitatea victimelor violenței domestice, atunci când acestea își îndeplinesc obligațiile pozitive în acest domeniu, în temeiul articolelor 3 și 8 din convenție.

88. În continuare, Curtea observă că, așa după cum reiese din dosarul cauzei, lui O.L. și reclamantei li s-a pus la dispoziție apartamentul social în litigiu ca urmare a nașterii fiicelor lor.

După divorț reclamantei i s-a acordat custodia exclusivă a copiilor. O.L., pe de altă parte, a eșuat în mod repetat să plătească întreținerea pentru copii, iar asistenții școlii și sociali au indicat că acesta fusese dezinteresat emoțional de educația lor. Raporturile despre copiii, care au asistat în mod repetat la certurile acestuia cu reclamanta, informau că gemenele erau foarte stresate (a se vedea paragrafele 26 și 29 de mai sus). Din hotărârea Curții de Apel nu reiese că aceasta ar fi luat în considerare impactul circumstanțelor prezentate asupra validității interesului continuu al lui O.L. de a păstra locația socială și nici că ar fi analizat modul în care comportamentul său violent față de reclamantă a afectat interesul superior al copiilor.

89. La rândul său, Curtea Supremă a respins recursul reclamantei împotriva hotărârii Curții de Apel, susținând analiza acesteia.

90. În lumina tuturor factorilor detaliați mai sus, Curtea consideră că, respingând cererea de evacuare a reclamantei împotriva lui O.L. introdusă în temeiul articolului 116 din Codul Locuinței, care, după cum a explicat Guvernul, era în principiu o soluție legislativă adecvată pentru cazul ei, autoritățile judiciare interne nu au efectuat o analiză cuprinzătoare a situației și a riscului viitoarelor violențe psihologice și fizice cu care se confrunta reclamanta și copiii ei. De asemenea, menționează că procedura a durat peste doi ani la trei niveluri de jurisdicție, timp în care reclamanta și copiii ei au rămas expuși riscului de violență suplimentară (comparați cu *Bevacqua și S.*, citată mai sus, § 76). Prin urmare, nu a fost atins echilibrul just între toate interesele personale concurente, aflate în joc. Răspunsul instanțelor civile la cererea de evacuare a reclamantei împotriva fostului ei soț nu a fost în consecință în conformitate cu obligația pozitivă a statului de a asigura protecția efectivă a reclamantei împotriva violenței domestice.

91. Prin urmare, în prezenta cauză a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție.

II. PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE ARTICOLELOR 6 ȘI 13 DIN CONVENȚIE

92. Invocând articolele 6 și 13 din Convenție, reclamanta s-a plâns, de asemenea, că hotărârile Curții de Apel și ale Curții Supreme nu au oferit în cazul ei un răspuns adecvat la argumentul esențial privind probabilitatea ca ea și copiii săi să fie expuși riscului de violență în familie în cazul în care ar fi trebuit să locuiască în continuare cu O.L. și că, având în vedere modul în care instanțele interne au interpretat și aplicat dreptul intern în cazul ei, nu a avut parte de un remediu efectiv pentru nemulțumirile sale conform articolului 8 din convenție.

93. Având în vedere faptele cauzei, concluziile părților și constatările pe care le-a făcut în temeiul articolului 8 din Convenție, Curtea consideră că a examinat problema principală de drept ridicată în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat cu privire la admisibilitatea și fondul plângerilor sus-menționate (a se vedea, de exemplu, *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României* [GC], nr. 47848/08, § 156, CEDO 2014).

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

94. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Daune

95. Reclamanta a pretins 20.000 de euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral. Ea a susținut că această sumă i-ar permite să cumpere un apartament separat și, în final, să se separe de O.L.

96. Guvernul a susținut că această afirmație este exagerată și neîntemeiată.

97. Curtea consideră că faptele care au condus la constatarea unei încălcări a articolului 8 în prezenta cauză trebuie să-i fi produs reclamantei anxietate și suferință. Pronunțându-se pe o bază echitabilă, Curtea îi acordă reclamantei 4.500 EUR cu titlu de prejudiciu moral, plus orice sumă ce poate fi datorată de aceasta cu titlu de impozit.

B. Costuri și cheltuieli

(...)

C. Penalități de întârziere

(...)

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară plângerea în temeiul articolului 8 admisibilă;
2. Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 8 din Convenție;
3. Hotărăște că nu este necesar să se examineze plângerile în temeiul articolelor 6 și 13 din Convenție;
4. Hotărăște
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care vor fi convertite în moneda statului pârât, la rata de schimb aplicabilă la data plății:
    - (i) 4.500 EUR (patru mii cinci sute de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciu moral:

(ii) 1.150 EUR (o mie o sută cincizeci de euro), plus orice sumă care poate fi datorată cu titlu de impozit de către reclamantă, cu titlul de onorarii legale, care urmează să fie virată direct în contul reprezentantei reclamantei, doamna N. Bukhta;

(b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul aceste perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Întocmită în limba engleză și comunicată în scris la 3 septembrie 2020, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Victor Soloveytchik
Președinte

Síofra O'Leary
Grefier adjunct

Date de contact Proiectul „VioGen – RoJust”

Adresă: Intrarea Camil Petrescu, nr. 5, Sector 1, București

Telefon: +40 21 313 0059

Mail: secretariat@anes.gov.ro

Mai multe informații despre proiect pot fi accesate la următoarele linkuri:

<https://anes.gov.ro/viogen-rojust/>

<https://www.facebook.com/egalitadedesanse>